

SVT:s inredare kreativ även i egna hemmet

Göteborgs-Posten

Nominerad till Stora Journalistpriset 2020

Nominerad till fem INMA awards 2021

Belönad med Guldspaden 2020

g.p.se

skilnad.

Pressfrihetens dag

Christofer Ahlqvist: Corona visade pressfrihet

Christofer Ahlqvist
Chefredaktör och ansvarig utgivare

Sverige ligger i toppen av listan över länder med bäst pressfrihet.

OBS: Om den här texten känns okritisk finns en annan version på nästa sida.

När coronaviruset drabbade vårt samhälle förra våren var osäkerheten stor, folks jakt efter kunskap, tydliga besked och fakta var enorm. I april 2020 hade vi ändå så pass stor förståelse för viruset att det stod klart att de gamla och svaga var extra drabbade. Kommunens beskrivning av läget gällande spridningen av corona på äldreboenden matchade de vittnesmål vi fick från läsare och tipsare. När vi försökte begära ut vilka äldreboenden som drabbats av smitta så fick

[Redacted text]

[Redacted text]

Givetvis var förra våren en helt exceptionell tid då kommuner och myndigheter pressades hårt.

Hur pressen och stressen upplevdes tar sig uttryck i ett internt mejl från Trosas kommundirektör Johan Sandlund, som först publicerades i Södermanlands nyheter: "Förunderligt vad de publicistiska fantomerna vill att vi ska prioritera högst just nu".

Jag kan ha förståelse för att det är jobbigt att inte kunna jobba i skymundan i en pressad tid

[Redacted text]

För medier som satsar mycket på granskande journalistik är offentlighets-

principen en viktig grundsten för att vi ska kunna utföra vårt uppdrag. Göteborgs-Posten har två år i rad vunnit Sveriges finaste pris för granskande journalistik, Guldspaden, och i år är vi nominerade igen. Om våra prisbelönda journalister ska fortsätta att granska makten måste offentlighetsprincipen fortsatt vara helig.

I Reportrar utan gränser årliga rapport om pressfrihet hamnar Sverige på tredje plats i världen.

[Redacted text]

Det är givetvis befogat för kommissionen att titta närmare på om FHM:s presskonferenser genomfördes på bästa sätt eller om det var rimligt att skicka sms till alla svenskar med coronainformation

[Redacted text]

”

[Redacted text]

[Redacted text]

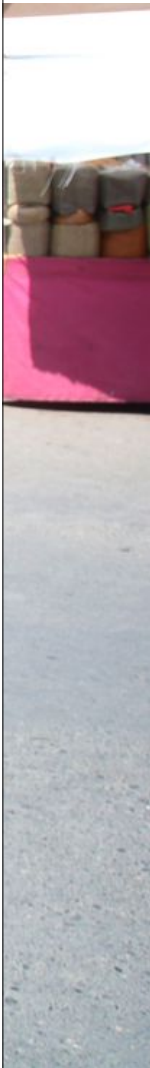
Rapporten tar också upp andra länders agerande mot journalister i Sverige. Framför allt Kina har de senaste åren flyttat fram sina positioner mot svenska medier och landets ambassadör har tidigare bland annat kritiserat GP för att vara för kritiska mot Kina. Journalisten Jøkke Olsson fick nyligen ett direkt hot skickat till sig från kinesiska ambassaden, ett mejl avslutades med meningen:

”Vi uppmanar dig att omedelbart upphöra med dina felaktiga handlingar, i annat fall kommer du till slut att möta konsekvenserna av dina handlingar”.

[Redacted text]

Enligt Reportrar utan gränser håller Kina sju journalister fängslade på grund av hur de rapporterade om pandemin och Kina är det land i världen som har flest journalister i fängelser. Förutom den här krönikan tittar vi i dag närmare på pressfriheten ur andra perspektiv, bland annat i en intervju med Ali Kalaei som inte har kunnat bo i sitt hemland Iran på tio år på grund av sin journalistik.

Totalt sett dödades 49 journalister världen över under 2020 och hittills har sex dödats under 2021, för att hedra dem och alla andra som står upp för pressfrihet och det fria ordet manifesterar vi i dag vår rätt att granska makten och utan inskränkningar kunna publicera våra avslöjanden.

Somaya Valizadeh, 29, bär ständigt på en oro för att hon kan utsättas för en attack och att pressfriheten hotas i Afghanistan. Bild: Firooz Haidari

Tre år efter att talibanregimen hade kollapsat blev Elaha Sahel reporter och sedan nyhetspresentatör på Radio Sahar, en kvinnligt ledd radiostation i Herat riktad till kvinnor. Bild: Firooz Haidari

Maryam Duranis mod har flera gånger lyfts fram. 2012 fick hon den amerikanska statens utmärkelse "Woman of Courage". Bild: Etefaq Agha

– Att höra nyheter och analyser om det som hände runt oss var så spännande. Som tonårsflicka drömde jag om att en dag studera på universitetet, gå utanför hemmet och bevaka vad jag ville som journalist, berättar Elaha Sahel som 2010 tog examen i litteratur vid Herats universitet.

Då hade hon redan påbörjat sin journalistiska yrkesbana sedan flera år. Tre år efter att talibanregimen hade kollapsat blev hon reporter och sedan nyhetspresentatör på Radio Sahar, en kvinnligt ledd radiostation i Herat riktad till kvinnor. Ett av de första uppdragen var att bevaka förberedelserna inför det första presidentvalet.

Men Elaha minns också hur hon och de andra unga journalisterna under det första året ägnade sig åt att klippa i sånger där både män och kvinnor sjöng. I Heratprovinsen var det förbjudet att spela kvinnliga sångerskor i radio ända fram till slutet av 2004 då centralregeringen

tvungade guvernören Ismail Khan – en tidigare ledande mujahedin – att lämna makten.

Sedan dess har situationen för kvinnor i Herat och Afghanistan förbättrats avsevärt, även om den fortfarande präglas av traditionella kulturella värderingar.

Men de senaste åren har talibanerna ökat sina attacker och vunnit i styrka. Sedan fredssamtalen mellan talibaner och Afghanistans centralregering i september förra året och USA:s avisering om en förstående militär reträtt oror sig många afghanska kvinnor för att en återgång till tidigare situation är att vänta.

– Om internationella trupper dras tillbaka utan att långsiktig fred har uppnåtts kommer afghanska kvinnor att bli utsatta. Det vore en katastrof för oss och för den fria världen som övergett oss, säger Elaha Sahel.

Hoten mot afghanska journalister har också ökat, inte minst mot den minoritet som är kvinnor. Enligt

Fakta: AFJC

- Enligt AFJC, The Afghanistan Journalists Center, har 121 journalister dött sedan talibanregimen kollapsade år 2001 – 18 av dem är kvinnor.
- Attacker har främst utförts både av IS och talibanerna. IS är baserade i de östra delarna av Afghanistan. Regeringen hävdar att det finns kopplingar mellan talibanerna och IS, något som talibanerna förnekar. Båda grupperna har dock intresse av att minska pressfriheten.
- Efter mordet på de tre kvinnliga medarbetarna i mars 2021 skickade AFJC och 40 andra civilsamhällesorganisationer i olika länder (däribland PEN och Committee to Protect Journalists) ett brev till FN där de uppmanar dem att bidra till att säkerställa pressfriheten och de afghanska journalisternas säkerhet, sett till dess betydelse i fredssamtalen och den demokratiska processen.

Reportrar utan gränser är kvinnliga journalister i Afghanistan i fokus för den fundamentalistiska propagandan i flera regioner.

Organisationen skriver att "oron är stor att grundläggande friheter, särskilt kvinnliga journalisters, ges upp för fredssträvandena i Afghanistan".

Elaha Sahel känner igen sig. Tidigare kunde hon – som sedan 2013 är frilansfotograf – röra sig i olika distrikt i provinsen med manliga kollegor.

– Nu är det riskfyllt även mitt i city för mig som kvinnlig journalist och det är alltid med rädlor i kroppen som jag är ute och fotar, säger hon.

Bara sedan december förra året har fyra kvinnliga medarbetare mördats i Afghanistan. Senast det hände var den 2 mars i år då tre unga kvinnor mellan 20 och 21 år, anställda vid kanalen Enikas TV, kallblodigt sköts ned på gatan i staden Jalalabad. IS har tagit på

sig ansvaret för dådet. Det skedde bara tre månader efter mordet på en stjärnjournalist vid samma TV-kanal: Malala Maiwand. Hon var också regional representant för Det afghanska centret för skydd av kvinnliga journalister (CPAWJ).

– När jag hörde att kvinnliga journalister var måltavlor vid det senaste dådet blev jag så chockad att jag isolerade mig hemma i tre dagar, säger Elaha Sahel. De här fruktansvärda brotten som sker om och om igen får mig varje gång att tappa modet. Men jag kommer inte att ge upp mitt yrke.

Som frilansfotograf fokuserar Elaha Sahel på att fotografera kvinnor i olika sociala situationer och drömer om att vinna ett Pulitzerpris eller få ett annat stort internationellt erkännande för sina bilder. Samtidigt parerar hon dagliga verbala trakasserier och hot när hon

Världen

Pressfrihetens dag

”

Motståndarna till pressfrihet är rädda för utbildade kvinnor och därför inriktar de sig på kvinnliga journalister och mediearbetare. Det innebär att kvinnor tappat modet och lämnar yrket.

Maryam Durani
Journalist

i jobbet rör sig ute på gatorna.

– Det är störande men jag måste fortsätta jobba ändå, säger hon bestämt. Att jobba som kvinnlig journalist i ett mansdominerat samhälle är inte alltid enkelt.

Till de här arbetsvillkoren tillkommer pandemin som hittills har tagit nio journalisters och mediearbetares liv i Afghanistan (varav tre kvinnor). Dessutom har den – som på andra håll – skapat ekonomiska problem för medier vilket lett till att många journalister blivit helt eller delvis arbetslösa. Enligt Reporterar utan gränser är kvinnliga journalister ofta de första som får gå.

I en rapport från mars i år uppger the Afghan Journalists' Safety Committee (AJCS) att antalet kvinnliga journalister i afghanska medier har minskat med 18 procent under de senaste sex månaderna. Fler än 300 kvinnliga journalister och mediearbetare har lämnat sina jobb. Orsakerna är främst säkerhetshot och den ökade utsattheten i och med de senaste månadernas attacker. De lägre lönerna under pandemin har också spelat in. I fem av landets 34 provinser finns numera överhuvudtaget inga kvinnliga mediearbetare.

När jag kommer till femvåningsbyggnaden i centrala Herat där Radio Killid ligger finns inte längre någon skylt utanför. Den som brukade hänga där togs ned förra året som en del i radions skärpta säkerhetsföreskrifter. De kom till efter de tilltagande och tydligt riktade hoten mot journalister i Afghanistan.

Somaya Valizadeh, 29, är reporter vid Radio Killid och berättar att de skärpta säkerhetsrutinerna gäller samtliga anställda men att kvinnliga journalister som hon själv uppmannas vara särskilt vaksamma, inte minst när de rör sig i utkanten av staden.

– Jag hämtas varje morgon av en av radions bilar i mitt hem som ligger ungefär två kilometer från kontoret. Vi får inte stanna till på gatan förrän vi kommit fram, inte ens om det är arbetsrelaterat. På våra bilar har

”

Det verkar som om min dröm att arbeta fritt som journalist och leva i min hemstad håller på att gå mot sitt slut.

Somaya Valizadeh
Journalist

Att bevaka terrordåd och bombningar är ett mycket utsatt jobb för journalister, som här efter en bombattacker i Kabul i februari i år.

Bild: Rahmat Gul

alla synliga logotyper och ID-kort tagits bort för de anställdas säkerhet, berättar Somaya.

När hon ska göra ett reportage måste hon först stämma av med sin chef att hon kan förflytta sig till platsen för intervjun. Uppdrag är begränsade till vissa delar av staden och för att Killid-journalisterna inte ska utsättas sig för fara får de bara resa till de andra distrikten i provinsen som är del av staden Herat.

– I mitt dagliga arbete bär jag alltid ett tyg hårt knutet runt huvud och nacke samt en chador (heltäckande klädsel som är vanlig bland kvinnor i Herat) tillsammans med en ansiktsmask så att jag inte ska kunna kännas igen av förbipasserande på gatan, säger Somaya.

När jag träffar henne har ramadan börjat för en vecka sedan. Solen står högt och fastan som redan har pågått sedan klockan fyra på morgonen gör Herats gator mer folktomma än vanligt. Alla restauranger är stängda.

Somaya har redan jobbat sedan klockan halv åtta och sitter med två kvinnliga kollegor vid datorerna i Radio Killids redaktionsrum. De förbereder ett undersökande radio-reportage om illegala apotek i den västra delen av landet som samma dag ska skickas till huvudkontoret för Killids mediegrupp i Kabul. En dag senare – efter slutgiltigt god-

kännande – sänds det i åtta radiokanaler i landet.

Somaya Valizadeh kom till Killid Radio i slutet av 2014 och sedan drygt tre år arbetar hon med undersökande journalistik med fokus på ämnen som korruption, landgrabbing och säkerhet.

– Även med osäkerheten i det politiska läget och den utsatta miljön har jag aldrig tänkt på att lämna yrket, säger hon.

Den senaste attacken i början av mars då tre kvinnliga mediearbetare mördades läste hon först om i en Whatsapp-grupp för journalister.

– När jag kom hem den eftermiddagen höll jag mig upptagen med telefonen för att mina föräldrar inte skulle prata med mig om vad som hade hänt. Jag kunde inte sluta tänka på vilka ambitioner som hade begränsats med de här unga journalisterna och vilken evig sorg de måste ha lämnat efter sig, säger Somaya som bor i föräldrahemmet nära Herats historiska 1400-talsminareter. När en journalist attackerats lästas hon inte vara rädd. Men i själva verket bär hon ständigt på en oro över de ökande hoten och attackerna.

– Självklart tänker jag på risken att något liknande skulle kunna hända mig. Det verkar som om min dröm att arbeta fritt som journalist och leva i min hemstad håller på att gå mot sitt slut, säger hon och

Fakta: Afghanistan

- **Uppskattad folkmängd:** 36,6 miljoner (32,9 miljoner enligt NSIA, den afghanska statistikbyrån).
- **Statskick:** islamisk republik.
- **Läs- och skrivkunnighet:** 43 procent.
- **Huvudstad:** Kabul.

Källa: CIA World Factbook

hänvisar till att Herat – känd som Afghanistans kulturhuvudstad – de senaste åren gått i en alltmer konservativ riktning.

Toleransen och den kulturella mångfald som tidigare karakteriserade staden har minskat successivt i takt med att Herat de senaste tio åren har radikaliserats. Allt fler mullor importerar ideologier från Pakistan och Iran och ett ökat antal religiösa skolor – så kallade madraser – förser dem med följare.

De attackerar pressfriheten på en rad olika sätt – bland annat genom fatwor och religiösa dekret mot öppen media samt förbud mot kvinnliga journalister att delta vid presskonferenser.

En av de mest radikala mullorna är Molavi Fazlurahman Ansari som införde hundratals besökare

i Gazarghmoskén i Herat för tre år sen proklamerade att journalister ignorerar islamisk lag och främjar västerländsk kultur. Han deklarerade jihad och sa att den som dödar en journalist eller mediearbetare kommer att få andlig belöning.

När hans mer kände äldre bror höll en presskonferens i januari förra året förbjöds kvinnliga journalister att delta. I maj startade han en storm av hat och dödsshot mot en kvinnlig aktivist och tidigare journalist. Hon hade kritiserat honom för att ignorera covidrestrktionerna när han höll religiösa möten trots att Herat då var epicentrum för spridningen av covid-19 i Afghanistan.

Själv fick Somaya förra året ett telefonsamtal från ett annat lands konsulat (hon vill av säkerhetsskäl inte uppge vilket) och uppmannades att sluta sända ”propaganda” med hänvisning till att hon hade rapporterat om hur landet anklagas för indirekt inblandning i attacker i Afghanistan.

– Vi vet att talibanerna och andra terroristgrupper ligger bakom många attacker mot afghanska journalister och att vissa grannländer delar deras intressen. Men de tar inte alltid på sig ansvaret. Därför måste vi ta alla hot på allvar, säger Somaya.

Hon menar att de senaste två decenniernas framsteg i termer av

kvinnors rättigheter och yttrandefrihet är på väg att gå förlorade.

– Vi går mot en osäker framtid. Ökningen av hot och attackerna mot journalister över hela Afghanistan har skapat en oro för hur pressfriheten ska kunna upprätthållas framöver. Enligt Reportrar utan gränser har tio journalister och medarbetare mördats i Afghanistan från mars 2020 till mars 2021 (11 enligt AFJC). Samma period året innan var siffran två (enligt AFJC fem). Utöver det har journalister utsatts för fysiskt våld, fysiska och verbala trakasserier, arresteringar, kidnappning och olika hot. För de allra flesta journalisterna var det deras arbete som gjorde dem till måltavlor.

Afghanska medielagar gör gällande att journalisters säkerhet är regeringens ansvar men trots vissa ansträngningar har den inte lyckats förebygga angrepp och enligt The Afghanistan Journalists Center (AFJC) råder straffrihet i 90 procent av fallen av våld mot journalister. Till följd av den här situationen publicerade AFJC och 200 journalister ett brev till den afghanske presidenten Ashraf Ghani i juli 2020 med krav på att agera mot den oroande trenden av brott mot journalister. I december 2020 fördömde en EU-delegation samt en rad andra länder och också Natos styrkor i Afghanistan attackerna mot medieanställda och krävde att staten skulle utreda och ställa förövarna inför rätta.

På telefon från Afghanistans tredje största stad Kandahar när jag Maryam Durani. Hon är grundare av radiostationen Merman (som betyder kvinna på pashto) och en förkämpe för kvinnors rättigheter i provinserna Helmand och Zabul. Radiostationen tar upp känsliga ämnen som rör jämställdhet, politiskt styre och rättssäkerhet men också underhållning, ekonomi, utbildning, kultur och sport. När jag när Maryam, tar hon beslut om en liveshow rörande kvinnors rättigheter. Fokus är denna gång skilsmässa och arv.

Men Kandahar är ett av Afghanistans absolut farligaste områden. Det var här talibanrörelsen föddes och provinserna utgör alltså deras starkaste fäste. Det är starka restriktioner för kvinnors möjligheter att lämna sina hem.

– Jag grundade radiostationen 2011 i en stad där kvinnor var svårt begränsade och många trodde att det var haram (mot islam) bara att titta på TV. Många reagerade bara av namnet på radion och det var lokala företag som inte ville anonsera, berättar Maryam som vid sidan om radiokanalen också driver Khadija Kubra, en organisation som anordnar olika utbildningar och en fitnessklubb för kvinnor.

Maryam Duranis mod har flera gånger lyfts fram. 2012 fick hon den amerikanska statens utmärkelse "Woman of Courage" och samma år omnämndes hon som en av de 100 mest inflytelserika personerna i världen av tidningen Time.

Men för att överhuvudtaget kunna verka har Maryam sett till att bygga en fyrvåningsbyggnad där radion ligger på de två lägsta våningarna som helt saknar fönster för att undvika att granater kastas in. Byggnaden är utrustad med säkerhetskameror och anställda kommer in med passerkort genom en hemlig

Fakta: Medier i Afghanistan

- Antal radiostationer: 190.
- Antal TV-kanaler: 90.
- Antal tidningar: 250.
- Nyhetsbyråer online: 10.
- Folkmängd som har tillgång till internet: 10 miljoner.

Källa: AFJC och kommunikationsministeriet

Fakta: Pressfriheten i Afghanistan

- Pressfriheten är garanterad i Afghanistans konstitution.
- Rankning i Reportrar utan gränser (RSF) pressfrihetsindex: 122 av 180 länder.
- Mördade journalister och medarbetare vid medier under 2021: 4.
- Mördade journalister och medarbetare vid medier under 2020: 6 (8 enligt AFJC).

Källa: Reportrar utan gränser

ingång. De utbildas också i hur de ska ta sig till kontoret och hur de använder sociala medier på ett sätt som inte drar till sig hot.

– Vi anpassar också innehållet till de rekommendationer vi får och respekterar folks värderingar. Förra året hade vi ett program om smink, men efter sex månader slutade vi sända det på grund av sociala- och säkerhetsskäl.

Hon berättar också att Merman av samma anledningar har begränsat sitt arbetsområde. Förra året bestämde de att sluta bevaka de närliggande provinserna Helmand och Zabul.

– Fyra personer sades upp och allt material flyttades till vårt huvudkontor.

Men Maryam Durani säger att de senaste morderna på kvinnliga journalister har varit förödande för hennes radiokanal. Miljön i Kandahar är liknande den i provinserna där Jalalabad ligger så både hennes anställda och deras familjer uttryckte stor rädsla för sina liv. Av de tolv anställda (varav sju kvinnor) kommer två att sluta nu i maj och även fyra kvinnliga praktikanter väljer att lämna.

– Motståndarna till pressfrihet är rädda för utbildade kvinnor och därför inriktar de sig på kvinnliga journalister och medarbetare. Det innebär att kvinnor tappar modet och lämnar yrket. Vi kan se att antalet kvinnor som arbetar inom media minskar i hela landet, särskilt i provinserna på gränsen mot Pakistan, som Kandahar (reds anm: även provinserna där Jalalabad ligger).

Ahmad Quraishi
utland@gp.se

- Ahmad Quraishi är chef för Afghanistan Journalist center AFJC, en icke-statlig och självständig organisation som försvarar pressfrihet i landet och dokumenterar samtliga journalister och medarbetare som dödas, hotas, kidnappas eller trakasseras.
- Översättning: Karin Elfving

Läs mer om Pressfrihetens dag

- Nyheter, sidan 10-11
- Kultur, sidan 34-37

Somaya Valizadeh har redan jobbat sedan klockan halv åtta och sitter med sina kvinnliga kollegor vid datorerna i Radio Killids redaktionsrum. De förbereder ett undersökande radioreportage om illegala apotek.

Bild: Firooz Haidari

"Under pandemin kunde jag inte arbeta under nästan fyra månader. Folk var extremt oroliga över att vara nära varandra – och mig. Men sedan restriktionerna lyftes har livet långsamt gått tillbaka till det normala", säger Elaha Sahel.

Bild: Firooz Haidari

Släktingar till en av de mördade kvinnliga journalisterna bär kistan till begravningsplatsen. I mars i år dödade tre kvinnliga journalister i en samordnad attack.

Bild: AP/TT

Bostad

Möbler

SVT:s inredare kreativ även i egna hemmet

Vi är vana att se inredaren Malin Persson skapa fantasifulla bord, trädgårdsbänkar och porslinsblommor i SVT-programmet "Trädgårdstider". Den kreativiteten märks även hemma.

– Min stora passion är hållbarhet och återbruk. Det löper som en röd tråd i allt jag gör, säger hon.

Malin Persson är en riktig mångsysslare. Hon har en bakgrund som modell, men jobbar numera som inredare, föreläsare och programledare.

– Jag tycker om att ta vara på det som finns runt omkring oss. Det gäller allt från pryglar och möbler till blommor och närodjade grönsaker.

Malin kommer precis ifrån ett planeringsmöte inför inspelningen av nästa säsong av SVT:s "Trädgårdstider". Där förvandlar hon och Pernilla Månsson Colt, Tareq Taylor och John Taylor en igenväxt gårdstomt, en bit i sänder.

– Vi har så många roliga idéer. Det ska bli jättekul att få dra i gång arbetet igen, säger Malin.

Hennes roll i gången är att klura ut kreativa lösningar som ofta förhöjer skönheten, tillför mysfaktor och möjlighet till umgänge i trädgården.

– Jag är ganska händig, även om jag får hjälp och vägledning av andra i produktionen också. Men jag är orädd och ser mina projekt som utmaningar.

Om inte annat så har renoveringen av hennes hus från 1909 fått henne att våga arbeta praktiskt. Även om hon har räkat ut för en del jobbiga situationer.

– Jag skulle sätta upp en hatthylla och råkade borra rätt in i en vattenledning. Men man lär sig av sina misstag, säger hon och skrattar.

Huset ligger i Limhamn utanför Malmö och byggdes av en brandmästare med fäbless för den pampiga renässansstilen. De stora rummen bjuder på en imponerande takhöjd, vackra stuckaturer och spröjsade fönster. Även utvändigt sticker huset ut, med sin fasad i sandtegel, sina vinklar och vrår och karaktäristiska steggavlar.

– Många fina detaljer fanns bevarade, men det var väldigt nedgången när vi flyttade hit 2013. Jag föll för den lite mystiska stämningen, de knarrande golven och trädgården

som är lummig och skyddar från insyn.

Här har Malin Persson skapat "en egen bubbla", som hon uttrycker det, för sig, de tre barnen Tiago, Milo och Cleo, sårbon Gustaf och hans två barn.

– Det är ofta fullt hus. Jag vill att mitt hem ska kännas tillåtande. Man ska kunna leka här och det får gärna synas att livet pågår. Det gör inget att det blir lite skavanker här och där. Det blir bara vacker patina.

”

Jag skulle sätta upp en hatthylla och råkade borra rätt in i en vattenledning. Men man lär sig av sina misstag.

Malin Persson

En av hennes utgångspunkter när det gäller inredning är att tänka långsiktigt och lyssna inåt.

– Försök landa i vad du själv gillar. Gå inte på trender eller vad andra tycker. Har man väl hittat sin stil blir det hållbart eftersom man inte behöver göra om hela tiden, säger hon.

Precis så lever hon själv. Det har snart gått tio år sedan huset genomgick sin stora renovering, men mycket är sig fortfarande likt.

– Jag gillar jordiga, smutsiga pasteller. Hela huset en går i en gråbeige färgskala som blir en vilsam bas. Samtidigt känns den levande – nyanserna förändras med morgon- och kvällsljuset.

Ären i Italien har också gjort avtryck. Malin Persson flyttade till Rom efter gymnasiet för att plugga italienska ett år, men blev kvar i nästan 13, sedan hon upptäcktes av

Karl Lagerfelds assistent och halkade in på modellyrket. Förutom att hon träffade sin exman Damiano och fick sina tre barn, var det också under de åren som hon lärde sig att älska antikviteter och föremål som bär på en historia och har en själ.

– Jag tröttnar aldrig på dem – jag kommer att ta med mig dem i döden! Ett exempel är det stora, svarta skåpet i köket.

Om Malin Persson vill förnya hemmet uppdaterar hon hellre med växter, flyttar om de pryglar hon redan har eller grupperar dem på ett nytt sätt.

– Det är klart att det tillkommer någon grej då och då. Men jag har en regel: Jag måste verkligen känna kärlek för den, annars får det vara.

Favoritrummet är köket. Där samlas hela familjen. Någon spelar spel, en annan gör läxor eller ritar, samtidigt som Malin lagar mat – ytterligare ett av hennes stora intressen. Hon är vegetarian och får mycket inspiration från sin syster Linda Persson som är en skicklig raw food-kock. Tillsammans har de gjort boken "Systrarna Perssons skafferi: konsten att hushålla med naturens skatter". Den kom till tack vare en utmaning systrarna emellan.

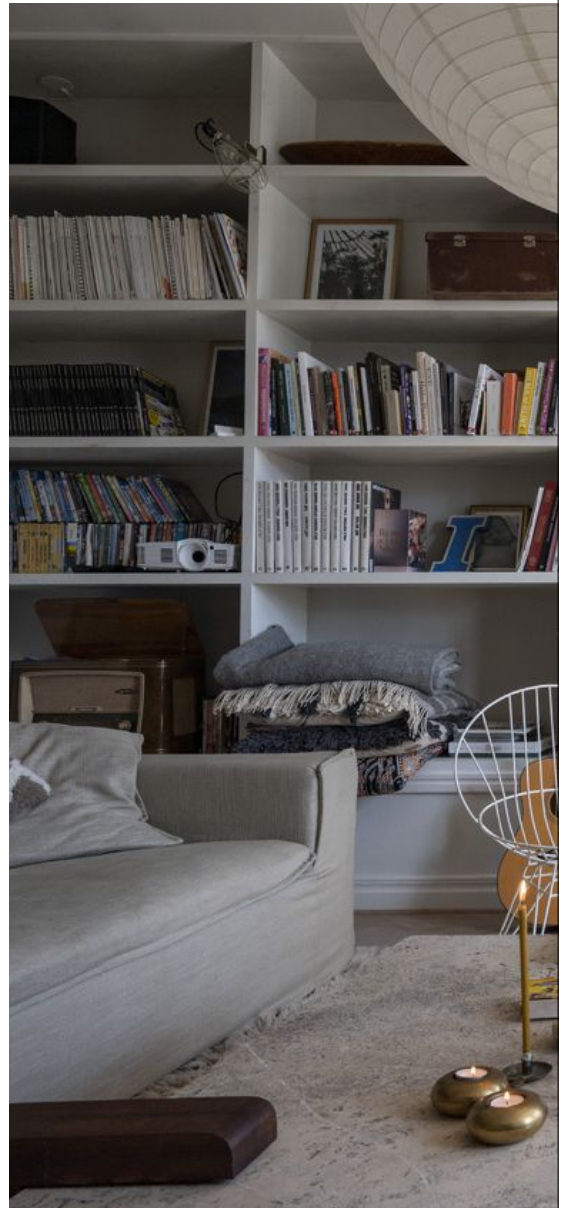
– Det började med att jag såg drivvor av fallfrukt under mina promenader i området. Då slogs jag av hur mycket råvaror som bara går till spillo.

Systrarna bestämde sig för att ersätta så mycket importerad mat de kunde med sådant naturen runt omkring kunde erbjuda. Snart fyllde skafferiet med marmelader och picklade grönsaker, och tanken på att samlas alla tips och recept i en bok väcktes.

– Det gav mersmak. Mitt nästa projekt är att skaffa ett växthus och fixa fler odlingsbäddar här hemma, säger hon.

Lisa Wallström

TT

Malin Perssons har haft sitt ståtliga fiofkusträd som står i köket i snart åtta år. "Trädet är min stolthet, jag pratar och duschar det varje dag", säger hon.

"Hela huset går i en gråbeige färgskala som blir en vilsam bas", säger Malin.

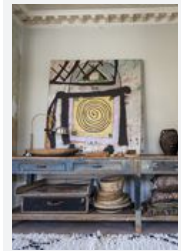
Bild: Johan Nilsson

Fakta: Malins bästa inredningstips

- Lyssna inåt och utgå från dina behov. Följ din personliga smak oavsett om det är trendigt eller inte.
- Försök satsa på kvalitet. Gedigna material åldras bättre och går ofta att laga.
- Använd det du redan har. Klä, laga och måla om dem.
- Köp begagnat.

"Pianot har jag köpt till min äldsta son för några hundralappar på Myrorna", säger Malin Persson.

"Den blå arbetsbänken fyndade jag i Rom för 150 kronor", säger Malin Persson.

Malin Persson har en kreativ ådra som får sitt utlopp i både inredning och matlagning.

Malins hus har karaktär. "Det kallades tidigare för spöket av barnen som bodde i kvarteret."

Lite om: Malin Persson

Ålder: 42 år.

Familj: Barnen Tiago, 15, Milo, 13 och Cleo, 10 år. Särbon Gustaf Hultberger och hans två barn.

Gör: Inredare och programledare.

Bor: Hus i Limhamn, Malmö.

Aktuell: Som en av fyra programledare för SVT-programmet "Trädgårdstider". Gav nyligen ut boken "Systarna Perssons skafferi: konsten att hushålla med naturens skatter" (Roos & Tegnér).

Namn

3 maj

I dag har **Jane** och **John** namnsdag. Jane är en engelsk kortform av hebreiskans Johanna, som betyder "Gud har förbarmat sig". Jane kom hit på 1830-talet och var som populärast på 1950- och 60-talen. Knappt 6900 personer bär namnet, cirka 3100 kallas så, med medelåldern 58. John är den engelska formen av Johan, i sin tur en förkortning av Johannes som kan härledas till samma betydelse som Jane. John kom hit på 1700-talet. Omkring 69000 personer bär namnet, cirka 21200 har det som tilltalsnamn, med medelåldern 46.

Bemärkelsedagen

I dag är det **internationella dagen för pressfrihet**. Den är instiftad av FN för att uppmärksamma vikten av en fri press för ett demokratiskt samhälle, samt för att hedra de som dött i kampen mot censur.

Det hände då

- För 75 år sedan, 1946, fick alla elever i den svenska folkskolan fria skolböcker och andra läromedel. Då tog riksdagen beslutet att fria läromedel skulle gälla alla, utan behovsprövning.

Bild: Fredrik Sandberg

Födelsedagar

- För 70 år sedan, 1951, föddes musikern **Christopher Cross** i Texas, USA. Han slog igenom med albumet "Christopher Cross" år 1980 och vann flera priser vid följande Grammy Awards, bland annat för hitlåten "Sailing". År 1982 fick han också en Oscar för bästa sång, "Arthur's Theme (Best you can to)" till filmen "En brud för mycket" (1981).
- För 87 år sedan, 1934, föddes musikern **Francesco Stephen Castelluccio**, mer känd som **Frankie Valli**. Han var med i originaluppsättningen av bandet **The Four Seasons** på 1960-talet innan han satsade på en solokarriär. År 1967 gjorde han hitlåten "Can't take my eyes off you" och år 1978 sjöng han titellåten i filmen "Grease".

Bild: John Carucci

Namn vi minns

- För 14 år sedan, 2007, avled den amerikanska astronauten **Wally Schirra** vid 84 års ålder. Han var den första personen att få vara med om tre rymdresor, och den enda personen som har flugit i både Mercury, Gemini och Apollo (tre olika rymdprogram inom Nasa). Han loggade totalt 295 timmar och 15 minuter i rymden.

Jubilaren

"Våra turnéer är som ett enda stort kollo med alla människor som är med och har skoj. För mig är det nästan en livsstil som har gått förlorad", säger Björn Dixgård om den inställda turnén. Bild: Fredrik Sandberg

Mando Diaos Björn Dixgård saknar mötet med publiken

Det är skönt att bli äldre och inte behöva vara så cool, tycker Björn Dixgård, sångare i Mando Diaio. Nu handlar det framför allt om att göra den musik han har lust till och där vill han inte sätta några gränser för sig själv.

Att vara rockmusiker under en pandemi låter inte särskilt hädelserikt, men faktum är att Björn Dixgård har mycket att göra. Till att börja med ligger ett kommande album färdiginspelat med Mando Diaio, bandet där han är sångare och gitarrist. – Vi hade länge velat göra något åt americana-hållet, mer akustiskt och folkmusikaktigt, säger han.

Nu planerar han ett solo-projekt för att prova på nya grepp med instrument som såg och harpa. Och om pandemin tillåter kommer i höst en storslagen föreställning tillsammans med bland andra Arja Saijonmaa och Malmö symfoniorkester, en uppsättning som ska baseras på låtar från Mando Diaos nio år gamla skiva "Infruset" med texter av Gustaf Fröding.

Björn Dixgård har breddat sig och man får nog kalla honom folkläk vid det här laget. Förra året stod han på Skansens scen under nationaldagsfirandet och sjöng "En

Fakta: Björn Dixgård

Ålder: Fyller 40 år på lördag.

Gör: Musiker, sångare i bandet Mando Diaio.

Bor: Bromma.

Familj: Frun Emma och två barn, 11 och 9 år.

Om att fylla 40: "Jag är inte purung längre men det skiter jag faktiskt i", säger han och skrattar.

Så firar han födelseda-

gen: "Med familjen. Kan-ske något större i höst om det går. Jag älskar fest!"

Så kopplar han av: "Med fiske. Det är lugnt och stilla, för jag får inte napp så ofta, men det är skönt att vara ute i naturen. Jag ska faktiskt gå en flugfiskekurs, så det slutar väl med att jag sitter här och binder flugor."

vänlig grönsaks rika dräkt". Nu sörjer han bara att turnén som skulle följa på det nya albumet inte blir av i år. – Jag saknar verkligen mötet med publiken. Våra turnéer är som ett endast stort kollo med alla människor som är med och har skoj. För mig är det nästan en livsstil som har gått förlorad.

Ä andra sidan får han träffa familjen mer. Den är alltid nummer ett. Barnen är elva och nio år och tycker nog att

knappt bli frågan om för Björn – mamma och pappa var öppna för allt.

När han vid tolv års ålder började spela gitarr var det som att hitta en egen identitet. Gitarren blev hans grej, något annat stort intresse hade han just inte, och senare i tonåren började han lira med kompisen Gustaf Norén.

– Första sommaren med Mando Diaio var 1997. Vi fick låna en sommarstängd fritidsgård, vi experimenterade och lärde oss skriva låtar.

Sedan dess har bandmedlemmar kommit och gått. Några har fått sparken och Gustaf Norén lämnade gänget vid en uppmärksam brytning för sex år sedan. Det har stormat så pass att bandet gått i terapi. Samtidigt som gruppens sammansättning har skiftat har också musiken gjort det. Många blev förvånade när Mando Diaio 2012 släppte albumet "Infruset" med tonsatta dikter av Fröding. Singeln "Strövtåg i hembygden" låg på Svensktoppen i nästan ett halvår.

– Vi sätter inga regler för oss. Vi gör musik och hoppas att folk gillar den. Det är mer utlämnande att sjunga på svenska och därför lättare att utgå från klassisk

poesi, tycker Björn Dixgård. En god hjälp har också hans föräldrar Hans och Malin varit. De har skrivit texter till flera av Mando Diaos låtar, bland annat "Vaggvisa under Stora Björn" som handlar om Björns yngsta dotter som föddes under dramatiska omständigheter.

Björn fick själv förlösa dottern i bilen efter att ha stannat vid vägkanten under färden in till BB.

– Det var stress och adrenalin och en helt utomjordisk upplevelse. Inget jag skulle vilja vara utan. På Danderyds sjukhus kallade de mig björnmorskan.

I dag lägger han så mycket tid som möjligt på det han kallar sina drömvärldar, det vill säga familjen och musiken. Det är där han blir som mest berörd.

När det gäller musiken tycker Björn Dixgård att det är skönt att inte behöva vara så cool längre.

– I början var det så mycket manér, man lekte den där rockmyten och skulle vara rockstjärna. Nu är det bara rakt på själva musiken. Jag har blivit äldre och är lite mer trygg i mig själv.

Johan Ekfeldt

TT